

Avtale mellom Det sveitsiske edsforbund og Kongeriket Norge om grensekryssende
samarbeid om fangst, bruk og lagring av CO₂ og CO₂-fjerning

Fortale

Det sveitsiske edsforbund (Sveits) og Kongeriket Norge (Norge), heretter samlet omtalt som «partene» eller individuelt som «part»;

I OPPFØLGINGEN av det langsiktige temperaturmålet i Parisavtalen om klimaendringer, vedtatt på den 21. partskonferansen under FNs rammekonvensjon om klimaendringer i Paris 12. desember 2015, heretter «Parisavtalen», og for å oppnå en global balanse mellom menneskeskapte utslipp fra kilder og opptak av klimagasser i andre halvpart av vårt århundre;

SOM MINNER OM den sjette hovedrapporten fra FNs klimapanel (IPCC) om behovet for rask reduksjon av klimagassutslipp og for å ta i bruk teknologier for fangst, bruk og lagring av CO₂ og CO₂-fjerning for utslipp som er vanskelige å redusere, for å nå de langsiktige målene i Parisavtalen;

SOM OGSÅ MINNER OM artikkel 4, 6 og 13 i Parisavtalen, og erkjenner at enkelte parter til Parisavtalen samarbeider frivillig i gjennomføringen av sine nasjonalt fastsatte bidrag (NDC-er) for å muliggjøre høyere ambisjoner i sine utslippsreducerende tiltak, og at partene skal fremme bærekraftig utvikling og sikre miljømessig integritet og åpenhet, også i forvaltningen, i tråd med retningslinjer vedtatt av partskonferansen når den fungerer som partsmøte mellom partene i Parisavtalen, når de deltar i slike frivillige samarbeidsformer;

TATT I BETRAKTNING føre-var-prinsippet som angitt i prinsipp 15 i Rio-erklæringen, vedtatt på FNs konferanse om miljø og utvikling i 1992;

SOM MINNER OM Konvensjonen om bevaring av det marine miljø i Nordøst-Atlanteren av 1992, vedlegg II og III, og anerkjenner at permanent lagring av CO₂ i geologiske formasjoner under havbunnen ikke er forbudt;

SOM OGSÅ MINNER OM Protokollen fra 1996 til Konvensjon om bekjempelse av havforurensning ved dumping av avfall og annet materiale fra 1972, heretter «Londonprotokollen», endret i 2006 ved resolusjon LP.1(1), som anerkjenner at CO₂-strømmer fra CO₂-fangstprosesser kan vurderes for dumping;

SOM VIDERE MINNER OM resolusjon LP.3(4) til Londonprotokollen, vedtatt 30. oktober 2009, som tillater eksport av CO₂ for formål om permanent geologisk lagring i geologiske formasjoner under havbunnen;

SOM LEGGER VEKT PÅ resolusjon LP.5(14) til Londonprotokollen, vedtatt 11. oktober 2019, som tillater midlertidig anvendelse av resolusjon LP.3(4) til Londonprotokollen;

SOM BEKREFTER at partene har erklært slik midlertidig anvendelse, og er villige til å dele informasjon om sin midlertidige anvendelse av endringen, inkludert avtaler eller ordninger inngått mellom eksporterende og mottakende stater;

SOM ERKJENNER kravene i Londonprotokollen og annen gjeldende rett, vedrørende CO₂-strømmer, transport av CO₂ og lagringsaktiviteter mellom partene, ansvarsfordeling og utstedelse av tillatelser og godkjenninger, samt relevante overvåkingsplaner;

SOM FASTSLÅR at Norge er part i avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde av 1992 (EØS-avtalen), og at denne avtalen ikke berører noen EØS-prosesser;

SOM ER BEVISST at Norge deltar i EUs klimakvotehandelsystem (EU ETS), etablert ved direktiv 2003/87/EF av 13. oktober 2003 om opprettelse av en ordning for handel med utslippskvoter for klimagasser i Fellesskapet og om endring av rådsdirektiv 96/61/EF, gjennom innlemmelse i EØS-avtalen;

SOM OGSÅ ER BEVISST avtalen av 23. november 2017 mellom Det sveitsiske edsforbund og Den europeiske union om sammenkobling av deres systemer for handel med kvoter for klimagassutslipp;

SOM ER OPPMERKSOM på relevant nasjonal lovgivning hos partene, særlig med hensyn til fangst, bruk og lagring av CO₂ og CO₂-fjerning;

SOM ERKJENNER viktigheten av relevante internasjonale rammeverk og forenligheten mellom denne avtalen og relevante forpliktelser i henhold til folkeretten og gjeldende EØS-lovgivning;

SOM ØNSKER å fremme utbredelsen av teknologier for fangst, bruk og lagring av CO₂ og CO₂-fjerning;

Er blitt enige om følgende:

KAPITTEL I

FORMÅL OG VIRKEOMRÅDE

Artikkel 1

Formål

1. Denne avtalen omfatter samarbeid mellom Sveits og Norge om fangst, bruk og lagring av CO₂ og CO₂-fjerning for permanent lagring. Samarbeidets formål er å styrke klimatiltak og legge til rette for utvikling mot netto nullutslipp av klimagasser innen 2050. I denne sammenheng skal partene fremme bærekraftig utvikling og sikre miljømessig integritet og åpenhet, inkludert i forvaltningen.
2. Denne avtalen skal gjelde for CO₂ av fossil, biogen og atmosfærisk opprinnelse.
3. Terminologi i denne avtalen vil tolkes i samsvar med retningslinjer vedtatt under Parisavtalen.

Artikkel 2

Grensekryssende transport og lagring av CO₂

1. Denne avtalen gjelder transport av CO₂ fra Sveits til Norge for permanent lagring i geologiske formasjoner under havbunnen på norsk kontinentalsokkel eller annen permanent lagring i samsvar med vedlegg I.
2. Den permanent lagrede CO₂ skal ikke medføre vesentlige negative konsekvenser, herunder for det marine miljø, menneskers helse eller annen legitim bruk av havet.

Artikkel 3

Samarbeid under Parisavtalens artikkel 6 om CO₂-fjerning

Denne avtalen etablerer et rammeverk for overføring av utslippsenheter mellom Sveits og Norge under Parisavtalens artikkel 6, som representerer CO₂-fjerning med permanent lagring av CO₂ i samsvar med vedlegg I. De internasjonalt overførte utslippsenheterne (ITMO-er) kan brukes til oppnåelse av NDC-er eller til andre internasjonale utslippsreduksjonsformål.

KAPITTEL II

GRENSEKRYSSENDE TRANSPORT OG LAGRING AV CO₂

Artikkel 4

Bruk av CO₂-transportnettverk og lagringslokaliteter

Norge skal, i samsvar med direktiv 2009/31/EF av 23. april 2009 om geologisk lagring av karbondioksid og om endring av rådsdirektiv 85/337/EF, heretter «CO₂-lagringsdirektivet», legge til rette for bruk av ledig kapasitet i CO₂-transportnettverk og lagringslokaliteter i Norge, når det er hensiktsmessig, for CO₂ fra Sveits på rettferdige, transparente og ikke-diskriminerende vilkår, med formål om permanent lagring av CO₂ i geologiske formasjoner under havbunnen på norsk kontinentalsokkel.

KAPITTEL III

SAMARBEID UNDER PARISAVTALENS ARTIKKEL 6 OM CO₂-FJERNING

Artikkel 5

Godkjenning

1. Internasjonal overføring av utslippsenheter og bruk av disse for å oppnå NDC-er eller for andre internasjonale utslippsreduksjonsformål krever godkjenning fra begge parter, i samsvar med Parisavtalens artikkel 6 nr. 3 og retningslinjer vedtatt i henhold til denne, samt i samsvar med punkt 2 i denne artikkelen og respektive nasjonale krav. Hver part vil utstede sin godkjenning i henhold til modaliteter og prosedyrer i vedlegg II, avsnitt a.
2. Følgende minimumsprinsipper og kriterier fastsettes for å sikre miljømessig integritet og åpenhet, og for å fremme bærekraftig utvikling:
 - a. Utslippsreduksjoner skal være reelle, verifiserte, komme i tillegg til det som ellers ville ha skjedd, representere netto opptakseffekt fra den underliggende aktiviteten og være permanente;
 - b. Året utslippsreduksjonen oppnås, og dens bruk bør være innenfor samme NDC implementeringsperiode; og
 - c. Utslippsenheter skal stamme fra aktiviteter for CO₂-fjerning med permanent lagring av CO₂ i samsvar med vedlegg I.

Artikkel 6

Overvåking, verifikasjon og vurdering

1. Overvåkingsrapporter og verifikasjon av disse utført av en uavhengig tredjepart kreves for hver utslippsreduserende aktivitet som gir opphav til ITMO-er anerkjent under denne avtalen. Godkjenning av verifikasjonsrapporter kreves fra begge parter i henhold til reglene, modalitetene og prosedyrene i vedlegg II, avsnitt b.
2. Undersøkelse av hver utslippsreduserende aktivitet kreves med hensyn til oppfyllelse av følgende krav, i henhold til modaliteter og prosedyrer i vedlegg II, avsnitt b:
 - a. Den utslippsreduserende effekten som ligger til grunn for den internasjonalt overførte utslippsenheten fra en godkjent aktivitet er ikke gjort krav på av institusjonen som er godkjent til å overføre enheten eller brukt under noe annet system for utslippskreditter;
 - b. Det foreligger ikke bevis for avvik fra bestemmelsene i godkjenningserklæringene;
 - c. Det foreligger ikke bevis for brudd på menneskerettigheter eller nasjonal lovgivning hos den overførende part ved gjennomføring av den utslippsreduserende aktiviteten.

Artikkel 7

Overføring og register

1. I samsvar med en anmodning fra den institusjonen som er godkjent til å overføre enheter, skal hver part legge til rette for internasjonal overføring av utslippsenheter som oppfyller kravene i henhold til artikkel 6, nr. 2 i denne avtalen. Modaliteter og prosedyrer for overføringen er definert i vedlegg II, avsnitt c.
2. Hver part skal registrere overføringer av ITMO-er under denne avtalen i sitt nasjonale register, i samsvar med retningslinjer vedtatt under Parisavtalen.

Artikkel 8

Stans av fremtidige overføringer

1. Hver part kan stanse en fremtidig overføring dersom:
 - a. Den andre parten trekker seg fra Parisavtalen eller ikke overholder Parisavtalens artikkel 4, nr. 2, hvor vurdering av etterlevelse skal baseres på relevante vurderinger fra komiteen etablert under Parisavtalens artikkel 15;
 - b. Den andre parten ikke overholder bestemmelsene i denne avtalen;
 - c. Godkjenning ble gitt på grunnlag av vesentlig uriktige eller feilaktige opplysninger.
2. Slik stans av overføring skal meddeles den andre parten skriftlig.

KAPITTEL IV

GENERELLE BESTEMMELSER

Artikkel 9

Rapportering og bokføring under Parisavtalen

1. Hver part skal rapportere og bokføre CO₂ knyttet til aktiviteter omfattet av denne avtalen i samsvar med relevante beslutninger under FNs rammekonvensjon om klimaendringer og Parisavtalen.
2. Ved lekkasje av CO₂ under transport, skal partene sikre at lekket CO₂ rapporteres og bokføres under Parisavtalen.
3. Partene skal utveksle informasjon for nøyaktig og transparent rapportering og bokføring.
4. Partene skal sikre at det ikke forekommer dobbelttelling av CO₂ omfattet av denne avtalen.

5. Hver part skal utføre korresponderende justering for ITMO-er overført under denne avtalen, i samsvar med retningslinjer under Parisavtalen.

Artikkel 10

Åpenhet og informasjonsdeling

1. Partene understreker viktigheten av å sikre åpenhet og skal utveksle relevant informasjon om gjennomføringen av denne avtalen.
2. Hver part skal gjøre relevant informasjon om miljø, sikkerhet og overvåking av aktiviteter knyttet til transport, injeksjon og permanent lagring av CO₂ innenfor rammen av denne avtalen tilgjengelig for den andre parten.
3. En part kan sende en forespørsel til den andre parten om informasjon og avklaringer som gjelder aktiviteter innenfor rammen av denne avtalen. Den parten som mottar forespørselen, skal bestrebe seg på å svare raskt.
4. Partene skal imidlertid ikke være forpliktet til å utlevere konfidensiell eller sensitiv informasjon eller data. Dersom en part mottar informasjon som er erklært konfidensiell av den andre parten, skal den behandle informasjonen som sådan, og ikke videreformidle eller bruke den i strid med disse begrensningene. Hver part kan likevel til enhver tid bruke informasjonen til å utarbeide generelle rapporter om aktiviteter knyttet til CO₂-transport og permanent lagring innenfor rammen av denne avtalen.
5. Kopier av alle slike generelle rapporter som publiseres av en av partene skal deles med den andre parten senest på publiseringsdatoen.

Artikkel 11

Bekreftelse og fordeling av tillatelsesansvar i henhold til Londonprotokollen

1. Partene bekrefter at nødvendige tillatelsesprosedyrer for aktivitetene er etablert, og at tillatelser kan gis av partenenes kompetente myndigheter dersom de relevante kravene for å oppnå slike tillatelser er oppfylt, for å sikre overholdelse av bestemmelsene i Londonprotokollens vedlegg 2 og annen gjeldende folkerett.
2. Norge skal sikre at nødvendige tillatelser knyttet til deponering av CO₂-strømmer i samsvar med Londonprotokollen i områder under norsk jurisdiksjon utstedes i henhold til gjeldende rett.

KAPITTEL V

SLUTTBESTEMMELSER

Artikkel 12

Gjennomføring

1. Norge har gitt Energidepartementet og Klima- og miljødepartementet fullmakt til å opptre på dets vegne ved gjennomføringen av denne avtalen.
2. Sveits har gitt Det føderale departementet for miljø, transport, energi og kommunikasjon, gjennom Det føderale miljøbyrået (FOEN), fullmakt til å opptre på dets vegne ved gjennomføringen av denne avtalen.

Artikkel 13

Konsultasjoner vedrørende avtalen

Partene er enige om å konsultere hverandre om spørsmål knyttet til gjennomføringen og korrekt anvendelse av denne avtalen, eller ved tvist om dens tolkning eller anvendelse.

Artikkel 14

Ikrafttredelse

1. Denne avtalen trer i kraft 60 kalenderdager etter at den er undertegnet av partene.
2. Når avtalen har trådt i kraft, skal partene notisere Den internasjonale sjøfartsorganisasjonen om denne avtalen.

Artikkel 15

Endringer

Denne avtalen og dens vedlegg kan endres når som helst ved gjensidig skriftlig samtykke fra partene.

Artikkel 16

Oppsigelse

Hver av partene kan si opp denne avtalen ved skriftlig meddelelse til den andre parten. Slik oppsigelse trer i kraft to kalenderår etter utløpet av perioden for implementering av det nasjonalt fastsatte bidraget hvor oppsigelsen er meddelt (det vil si tidligst 1. januar 2033).

Utført i to eksemplarer i Oslo den 17. juni 2025, på tysk, norsk og engelsk, alle tekster med samme gyldighet. Ved eventuelt avvik skal den engelske teksten gå foran.

For Det sveitsiske edsforbund

Albert Rösti

Forbundsrådsmedlem

Minister for miljø, transport,
energi og kommunikasjon

For Kongeriket Norge

Terje Aasland

Energiminister

VEDLEGG I: Metoder for lagring og bruk av CO₂ anerkjent under denne avtalen

- Permanent lagring i geologiske formasjoner under havbunnen på norsk kontinentalsokkel
- Lagring i produkter som anses å permanent kjemisk binde CO₂ (for eksempel mineral-karbonater til bruk i byggevarer)

VEDLEGG II

Avsnitt a: Godkjenning

1. Hver part skal etablere en prosess der institusjoner kan sende inn forespørsel om godkjenning, og publisere sine nasjonale krav knyttet til aktiviteter for fjerning av CO₂ som er kvalifisert under denne avtalen, og informere den andre parten om eventuelle endringer i disse.
2. Hver part skal inkludere alle relevante krav knyttet til den utslippsreduserende aktiviteten i sin godkjenning, inkludert:
 - a. Identifikasjon av den utslippsreduserende aktiviteten som utslippsenhetene stammer fra;
 - b. En definisjon av blant annet anvendt standard eller metodikk for referansebane, og krav til innhold i overvåkings- og verifikasjonsrapporter;
 - c. En definisjon av krediteringsperioden for den utslippsreduserende aktiviteten;
 - d. Det totale kumulative maksimale antallet utslippsenheter som det gis godkjenning for overføring og bruk av, der det er hensiktsmessig;
 - e. En henvisning til den relevante godkjenningen fra den andre parten, der det er aktuelt.
3. Den overførende parten skal i sin godkjenning identifisere institusjonen som er godkjent til å overføre de resulterende ITMO-ene (institusjon godkjent til å overføre).
4. Hver part kan gjennomgå samsvar mellom sine godkjenninger og publisere en uttalelse ved eventuell inkonsistens. I fravær av en slik uttalelse trer godkjenningen i kraft 30 kalenderdager etter at godkjenningene fra begge parter er publisert.
5. Hver part kan oppdatere eller endre sine godkjenninger. Dersom oppdateringene eller endringene innsnevrer omfanget av den opprinnelige godkjenningen, skal slike endringer avklares i dialog med den andre parten og institusjonen som er godkjent til å overføre. Oppdateringer eller endringer blir gyldige i henhold til prosedyrene i dette vedlegget.
6. Hver part vil rapportere godkjenningene under Parisavtalen i samsvar med retningslinjer vedtatt av partskonferansen når den fungerer som partsmøte mellom partene i Parisavtalen (CMA).

Avsnitt b: Overvåking, verifikasjon og vurdering

7. Valg av verifikator krever godkjenning fra hver part. Hver part skal gjøre informasjon om godkjente verifikatorer offentlig tilgjengelig.

8. Verifikatoren sender overvåkings- og verifikasjonsrapportene til hver av partene.

9. Hver part skal vurdere verifikasjonsrapporten basert på kravene definert i sin godkjenning i henhold til punkt 2 i dette vedlegget. Godkjenning av verifikasjonsrapporten fra hver part trer i kraft etter en innsigelsesfri periode på 90 kalenderdager fra datoen for innsending av overvåkings- og verifikasjonsrapportene. Hver part skal publisere overvåkings- og verifikasjonsrapportene.

10. Den overførende parten skal vurdere kravene i artikkel 6.2 i denne avtalen innenfor samme tidsperiode som evalueringen av overvåkings- og verifikasjonsrapportene, og offentliggjøre resultatet av vurderingen og varsle den mottakende parten. Ved varsel fra den overførende parten skal den mottakende parten offentliggjøre sin bekreftelse på at alle krav er oppfylt innen 30 kalenderdager og varsle den overførende parten. Den overførende parten varsler institusjonen som er godkjent til å overføre.

Avsnitt c: Overføring og register

11. Den overførende parten skal legge til rette for overføringen, i samsvar med en forespørsel fra institusjonen som er godkjent til å overføre, som følger:

- a. Den overførende parten skal sikre varsling om overføringen til den mottakende institusjonen og den mottakende parten.
- b. Slik varsling skal inkludere identifikasjon av den mottakende institusjonen og relevant informasjon i samsvar med retningslinjer vedtatt under Parisavtalen.

12. Partene kan definere et felles register for utstedelse, overføring og sporing av internasjonale enheter som representerer ITMO-er.